

مقطع تحصیلی: کاردانی کارشناسی رشته: معماری .ترم: بهمن .سال تحصیلی: ۱۳۹۸ - ۱۳۹۹
نام درس: طراحی فضای بهداشتی درمانی. نام و نام خانوادگی مدرس: .....سیادتی.....

جزوه درس: طراحی فضای بهداشتی درمانی مربوط به هفته : دهم یازدهم دوازدهم

برنامه فیزیکی

باتوجه به توضیحات برنامه فیزیکی پروژه خود را تدوین کنید.

طراحی کلینیک دندانپزشکی

در حقیقت فضا صرفاً یک ظرف مکانی با عملکردهای خاص نیست و طراحی آن منحصر به چگونگی جانمایی اثاثیه میان چند دیوار نمی ماند .

ایجاد یک محیط مطلوب و کارآمد ، تعاملی چند سویه است بین عناصر تشکیل دهنده یک فضا . یعنی افراد و اشیایی که با فضایی در ارتباطند و کارکردی که برای آن فضا در نظر گرفته شده است هر یک پارامترهای متعدد و متفاوتی را در شکل دهی صحیح و کارآمدی آن پدید می آورند .

کلینیک دندان پزشکی مرکز درمانی است که دندان پزشکان متخصص در رشته های متعدد بهداشت دهان و دندان کنار یکدیگر جمع شده و در کنار هم به درمان بیماران می پردازند

تخصص گرایی در میان دندان پزشکان راه را برای ایجاد مراکز درمانی و تشخیصی که خدمات گسترده ای ارائه می دهد هموار کرده است .

مزیت این مراکز برای بیماران ، کوتاه بودن زمان انتظار و امکان تشخیص و درمان بهتر ، بدون مراجعه به پزشک دیگر است . مزیت این مراکز برای دندان پزشک نیز ، تخصیص ساعت های کاری منظم تر و توانایی تبادل و بهره گیری از تجربیات سایر دندان پزشکان است .

اما موارد ذکر شده نیازمند فضایی مناسب است که با توجه به نیازهای مصرف کننده آن طراحی می شود و ابعاد و اندازه و چیدمان فضایی مناسب کمک شایانی در برآوردن نیازهای مراجعین خواهد داشت .

طراحی فضاهای درمانی یکی از بزرگترین پروژه های طراحی در زمینه ی معماری است . و طراحی این پروژه نیازمند مشاوره های فشرده با مشتریان ، پزشکان ، مهندسين معمار ، طراحان و کارشناسان بیمارستانی و کلینیکی است و ممکن است طراحی یک فضای درمانی سالها به طول انجامد . یکی از این مراکز درمانی کلینیک دندان پزشکی است .

پیش از طراحی هر بنایی باید به خصوصیات و ویژگی های آن توجه نمود .

ویژگی های یک کلینیک دندان پزشکی عبارتند از :

۱-بنایی امن،زیبا و پاکیزه .

۲-محیطی نوآور،مهیج،پذیرای بیماران و کارکنان .

۳-انعطاف پذیر در برابر تغییرات آتی (طراحی فضای درمانی ممکن است سالها به طول انجامد بنابراین باید در انتخاب مصالح تجهیزات و... نهایت دقت را داشت تا با استانداردهای روز مطابقت داشته باشد .)

۴-مصرف بهینه ی انرژی(توجه خاص به مصالح و سیستم های سرمایش و گرمایش.)

۵-قابلیت دسترسی برای افراد کم توان و ناتوان جسمی .

۶-قابلیت پاسخگویی به نیازهای بیماران .

۷-دسترسی سریع و آسان (ارتباط مناسب با شبکه ی معابر و حمل و نقل .)

به طور کلی فضاهای کلینیک دندان پزشکی را از نظر طراحی به ۲ بخش فضاهای بحرانی و فضای عمومی تقسیم بندی می کنند.

همچنین فضاهای کلینیک از نظر عملکردی به ۴ بخش زیر تقسیم میشوند.

۱-فضای مراجعین

۲-فضای اداری

۳-فضای اصلی کلینیک

۴-تدارکات و پشتیبانی

فضای مراجعین :

- ۱- ورودی
- ۲- انتظار بیمار
- ۳- انتظار کودک
- ۴- تسهیلات بهداشتی

فضای اداری :

- ۱- پذیرش
- ۲- اتاق اداری (عمومی)
- ۳- بایگانی
- ۴- دفتر کار دندان پزشک
- دندان پزشک ارشد
- دستیار دندان پزشک

تدارکات :

- ۱- راهروها
- ۲- فضای آموزشی
- ۳- اتاق استراحت و آشپزخانه ی کوچک کارکنان
- ۴- محفظه ی پارچه های تمییز
- ۵- تسهیلات بهداشتی کارکنان
- ۶- انبار عمومی

۷- مخزن ملحفه های تمییز

۸- انبار خرد کردن زباله ها

۹- اتاق نظافت

۱۰- بارگیری و پذیرش بار

فضای اصلی کلینیک :

۱- مطب دندان پزشکی (اتاق منفرد)

۲- مطب دندان پزشکی (پلان آزاد)

۳- استریلیزاسیون

۴- ریکاوری

۵- لابراتوار

فضای حایل

-مدیریت لابراتوار

-تکنسین ارشد دندان پزشکی

-فضای آماده سازی

-فضای کار تکنسین دندان پزشکی

-سرامیک

-گچ و بسته بندی

-قالب گیری

-تراش

-اتاق کارکنان

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

-تسهیلات رفاهی

تمامی فضاها به غیر از فضای مراجعین باید در منطقه ی امن (به دور از هر گونه آلودگی) قرار گیرند .

البته فضاهای ذکر شده فقط مختص کلینیک های بزرگ دندان پزشکی نیست و تمامی مراکز درمانی دندان پزشکی اعم از مطب های دندان پزشکی باید دارای فضاهای ذکرشده در مقیاسی متناسب با مرکز درمانی باشند .